

Národní strategický referenční rámec ČR

Jan Jedlička

EU Office České spořitelny

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.

Poláčkova 1976/2

140 00 Praha 4

tel.: +420 261 073 308

fax: +420 261 073 004

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník

+420 261 073 019

pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička

+420 261 073 484

jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková

+420 261 073 308

asmolikova@csas.cz

Obsah:

Úvod	3
Struktura NSRR	3
1. Pozice ČR v Evropské unii	3
2. Národohospodářský vývoj ČR v kontextu EU	3
3. Socioekonomická analýza	3
4. Regionální rozvoj	4
5. SWOT analýza	5
6. Zhodnocení dopadů realizace programů 2004-2006	5
7. Strategie pro období 2007-2013	5
8. Operační programy	7
9. Zaměření politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její vazba na rozvoj venkova	7
10. Makroekonomický model	7
11. Řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti	7
12. Systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti	8
13. Adicionalita pro cíl Konvergence v období 2007-2013	8
14. Ex-ante hodnocení NSRR	8
15. Posouzení vlivů NSRR na životní prostředí	8
Struktura operačních programů	9
Cíl Konvergence	9
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	10
Cíl Evropská územní spolupráce	10
Jednotlivé operační programy	13
Operační program Podnikání a inovace	13
Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	13
Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	13
Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	14
Operační program Životní prostředí	14
Operační program Doprava	14
Integrovaný operační program	14
Regionální operační programy	15
Operační program Technická pomoc	15
Operační program Praha – Konkurenceschopnost	16
Operační program Praha – Adaptabilita	16
OP Česká republika – Svobodný stát Bavorsko	16
OP Česká republika – Svobodný stát Sasko	16
OP Česká republika – Rakousko	16
OP Česká republika – Slovenská republika	17
OP Česká republika – Polská republika	17
Operační program nadnárodní spolupráce	17
Operační program meziregionální spolupráce	17
Stav vyjednávání	17

Úvod

Koncem července Evropská komise formálně schválila klíčový dokument realizace evropské politiky v České republice – **Národní strategický referenční rámec (NSRR)**. Tento dokument popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a definuje jednotlivé operační programy, přes které peníze z těchto fondů tečou ke konečným příjemcům.

Národní strategický referenční rámec vznikl na průniku dvou klíčových dokumentů:

- **Strategické obecné zásady Společenství** – jedná se o nejvyšší strategický dokument pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti na evropské úrovni, definuje hlavní priority této politiky v novém programovacím období 2007-2013.
- **Národní rozvojový plán ČR** – popisuje hlavní rozvojové problémy a strategii rozvoje České republiky pro období 2007-2013.

Struktura NSRR

Kromě úvodu, který popisuje přípravu dokumentu a důrazně zmiňuje **princip partnerství** (zapojení zástupců zainteresovaných stran), Národní strategický referenční rámec obsahuje celkem 15 kapitol:

1. Pozice ČR v Evropské unii

Kapitola velice stručně a krátce zmiňuje **ekonomickou a politickou pozici České republiky v Evropské unii** a hlavní body našeho vývoje od roku 1989.

2. Národohospodářský vývoj ČR v kontextu EU

Jsou zde nastíněny základní charakteristiky ekonomického vývoje České republiky ve vztahu k Evropské unii se zaměřením na:

- **strukturu ekonomiky**,
- **přímé zahraniční investice, malé a střední podniky** a exportní potenciál,
- **příležitosti české ekonomiky** – explicitně zmíněno právě využití prostředků z fondů EU, budoucí přijetí eura a nižší cenová hladina a mzdové náklady než je unijní průměr,
- **bariéry růstu české ekonomiky** – zdůrazněny jsou např. špatná vymahatelnost práva, malá efektivita veřejné správy, nedostatečné vybavení infrastrukturou či regionální disparity.

3. Socioekonomická analýza

Jak již vyplývá z názvu kapitoly, jedná se o hrubou analýzu socioekonomické situace České republiky v těchto oblastech:

- **Podnikání** – zmiňuje vliv přímých zahraničních investic na podnikatelský sektor, významnou roli malých a středních podniků či aktuální potřebu podpory inovací v podnikání.
- **Výzkum, vývoj a inovace** – zabývá se kvantifikací výdajů na výzkum a vývoj k HDP a porovnává je se světem, nedostatečným podílem soukromých výdajů či stavem infrastruktury pro V&V&I.
- **Demografický vývoj a zdravotní stav populace** – upozorňuje na demografický pokles, stárnutí populace a negativní dopad na veřejné finance, zdůrazňuje možnost imigrace.
- **Vzdělávání** – nízký počet osob s pouze základním vzděláním je silnou stránkou české populace, naopak negativem málo vysokoškoláků či nesoulad mezi poptávkou na trhu práce a nabídkou studijních oborů.
- **Situace na trhu práce** – zabývá se strukturou zaměstnanosti dle věku, sektoru i pohlaví, i strukturou a výší míry nezaměstnanosti, regionálními rozdíly či problémem dlouhodobé nezaměstnanosti.

- **Informační společnost** – popisuje stav informační společnosti v ČR, penetraci vysokorychlostního internetu, nabídkou elektronických služeb privátní i veřejné správy či regulačním rámcem.
- **Doprava a dopravní infrastruktura** – analyzuje úroveň a hustotu dopravních sítí v členění na silniční, železniční, leteckou a vodní dopravu.
- **Veřejná doprava a dopravní dostupnost** – věnuje se klesajícímu podílu veřejné dopravy na celkové přepravě osob a zmiňuje potenciál integrovaných dopravních systémů.
- **Složky životního prostředí** – zaměřuje se na minulý vývoj i současný stav ekologické zátěže, vyjmenovává hlavní negativní faktory a stručně komentuje vývoj v kategoriích vody, ovzduší, odpadů či hluku.
- **Úspora energií** – kritizuje vysoký podíl energetické náročnosti a nízké využívání obnovitelných zdrojů energií v průmyslu a nastiňuje státní energetickou koncepci do roku 2030.
- **Plnění Kjótského závazku** – Česká republika s rezervou plní závazky tzv. Kjótského protokolu.
- **Environmentální a technologická rizika** – obsahuje výčet rizik typu živelních pohrom, průmyslových havárií a havarijních úniků nebezpečných látek a co dělat k jejich eliminaci.
- **Cestovní ruch** – analyzuje význam cestovního ruchu na HDP a zaměstnanost a naznačuje jeho potenciál a bariéry jeho nedostatečného využívání.
- **Kultura** – obdobně jako u cestovního ruchu se kapitola zabývá potenciálem kultury v České republice i důvody, proč není naplno využita.
- **Veřejná správa** – srovnává úroveň a kvalitu veřejné správy ČR mezi státy EU (jsme druhí nejhorší) a vyjmenovává její současné hlavní problémy.

4. Regionální rozvoj

V této kapitole jsou vyjmenovány **hlavní aglomerace České republiky**, struktura a typy regionálních sídel podle velikosti a významu či hlavní rozvojová centra. Zvláštní část je věnována definici a popisu venkovských oblastí.

U jednotlivých regionů jsou stručně popsány jejich **odlišné socioekonomické charakteristiky**, explicitně jsou zmíněny periferie a regiony se soustředěnou podporou státu.

Na závěr jsou analyzovány a shrnuty hlavní příčiny regionálních disparit a na jejich základě jsou regiony (NUTS 2) rozděleny do těchto skupin:

- **regiony rychle se rozvíjející** – Praha,
- **regiony rozvíjející se** – Jihozápad a Střední Čechy,
- **regiony s nízkou dynamikou růstu** – Jihovýchod a Severovýchod,
- **regiony zaostávající** – Střední Morava,
- **regiony upadající** – Moravskoslezsko a Severozápad.

Česká republika - regiony typu NUTS

Statistické jednotky NUTS

Územní statistické jednotky **NUTS** (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) byly zavedeny Eurostatem ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek a rovněž pro potřeby programování v rámci strukturálních fondů. Na úrovni EU jsou NUTS upraveny **Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003** ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS).

V České republice bylo výchozí nastavení klasifikace CZ-NUTS provedeno k 1. květnu 2004 (sdělení č. 228/2004 Sb.). S účinností od 1. ledna 2008 je Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS aktualizována **sdělením ČSÚ č. 201/2007 Sb.**, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 a nařízením Komise (ES) č. 105/2007, kde jsou promítnuty nové změny územních statistických jednotek členských států EU. Hlavní změnou je zavedení klasifikace **LAU** (Local Administrative Units) na místo NUTS 4 a NUTS 5.

Nyní klasifikace územních statistických jednotek obsahuje 4 úrovně NUTS (NUTS 0, NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3) a 2 úrovně LAU (LAU 1 a LAU 2), které představují různé velikostní skupiny. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Pro potřeby poskytování dat, zejména k čerpání strukturálních fondů EU, jsou **nejdůležitější NUTS 2**.

Klasifikace NUTS/LAU v ČR:

NUTS 0 = stát: celá ČR.

NUTS 1 = území: ČR.

NUTS 2 = 8 regionů soudržnosti: Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Severozápad, Severovýchod, Moravskoslezsko, Střední Morava.

NUTS 3 = 14 krajů (VÚSC): hl. m. Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj.

LAU 1 = 77 okresů.

LAU 2 = 6249 obcí.

5. SWOT analýza

Klasická analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v těchto základních socioekonomických oblastech:

- Ekonomická situace, inovace a konkurenceschopnost
- Moderní společnost a konkurenceschopnost
- Životní prostředí, dopravní dostupnost a konkurenceschopnost
- Rozvoj regionů a konkurenceschopnost

6. Zhodnocení dopadů realizace programů 2004-2006

Kapitola se věnuje ohlédnutí na první programovací období EU, kterého se Česká republika – byť jen částečně – zúčastnila. Ačkoliv je příliš brzy na úplné **hodnocení implementace operačních programů v období 2004-2006**, splnění či nesplnění jednotlivých cílů je zde naznačeno.

Na základě zkušeností z tohoto období jsou vyjmenovány závěry pro nové programovací období 2007-2013. Důraz má být kladen zejména na **zprehlednění implementační struktury, zjednodušení a urychlení** administrativních postupů žadatelů o dotace a přípravu dostatečné administrativní kapacity odpovědných orgánů.

7. Strategie pro období 2007-2013

Jedna z nejdůležitějších částí celého Národního strategického referenčního rámce. Po úvodní části, která zmiňuje východiska, se celá kapitola věnuje vlastní strategii.

Ta se skládá z vize České republiky po roce 2013, globálního cíle, horizontálních témat, jednotlivých strategických cílů a hodnotících indikátorů.

Klíčovou je patrně **definice globálního cíle celého Národního strategického referenčního rámce**:

Globálním cílem je přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu s cílem dosáhnout hospodářské úrovně EU-25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

V globálním cíli jsou implicitně zahrnuta i dvě hlavní průřezová témata:

- **rovné příležitosti**,
- **udržitelný rozvoj**.

Vedle globálního cíle jsou popsány i jednotlivé strategické cíle:

I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika

Posilování konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru zvyšováním jeho produktivity a urychlením udržitelného hospodářského růstu založeném na systematicky rozvíjeném inovačním potenciálu silné a progresivně strukturované české ekonomiky, generující robustní a udržitelný ekonomický růst.

Tento cíl bude realizován prostřednictvím priorit s následujícími dílčími cíli (budou prováděny prostřednictvím operačních programů a jejich prioritních os):

- Konkurenceschopný podnikatelský sektor** – cílem je vybudovat konkurenceschopný, silný a inovující český podnikatelský sektor, dosahující vysoké přidané hodnoty a produktivity práce, schopný prosadit se v mezinárodní konkurenci.
- Podpora kapacit V&V pro inovace** – koncentruje se na posílení a zvýšení efektivity kapacit v oblasti V&V a pro tvorbu inovací, a to v úzké funkční vazbě na podnikatelskou sféru.
- Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a využití potenciálu kulturního bohatství** – spočívá ve zvýšení podílu cestovního ruchu v ekonomice jednotlivých regionů i ČR jako celku lepším využitím jeho potenciálu.

II. Strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

Vytvoření moderní občanské společnosti otevřené vnějším příležitostem, společnosti která je schopná reagovat na tyto impulsy. Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel, vytvořit moderní vzdělávací systém, který by přispěl k rozvoji znalostní ekonomiky, a stal se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce, což vyústí ve vytvoření silné schopnosti ekonomiky vytvářet nová a kvalitní pracovní místa.

Tento cíl bude realizován prostřednictvím následujících priorit:

- Vzdělávání** – zaměřuje se na zvýšení adaptability českého lidského potenciálu pro zajištění zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky a podporu aktuální zaměstnanosti i budoucí zaměstnatelnosti.
- Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti** – cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti především posílením adaptability lidských zdrojů a zvýšení flexibility trhu práce.
- Posilování sociální soudržnosti** – přispěje k rozvoji společnosti vytvářející rovné šance, napomáhající odstraňovat překážky integrace ohrožených skupin a garantující dostupnost sociální infrastruktury pro všechny obyvatele.
- Rozvoj informační společnosti** – orientuje se na zvýšení dostupnosti služeb informační společnosti a informační společnost pro všechny.
- Smart Administration** – smyslem je zefektivnit veřejnou správu a veřejné služby prostřednictvím zkvalitnění a profesionalizace lidských zdrojů, modernizace metod a nástrojů řízení a využíváním moderních technologií.

III. Strategický cíl: Atraktivní prostředí

Zajištění kvalitní fyzické základny pro hospodářský a sociální rozvoj prostřednictvím investic do zlepšení kvality životního prostředí a dostupnosti dopravních sítí.

Tento cíl bude realizován prostřednictvím následujících priorit:

- Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí** – zaměřuje se na zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení a zvýšení kvality životního prostředí a podpora úspor energií.
- Zlepšení dostupnosti dopravou** – cílem je posílení dostupnosti dopravou a dopravní obslužnosti, rozvoj environmentálně šetrné dopravy.

IV. Strategický cíl: Vyvážený rozvoj území

Vyvážený a harmonický rozvoj celého území ČR, dosažený prostřednictvím zmírňování disparit mezi regiony i uvnitř regionů. Bude posílen ekonomický růst a růst zaměstnanosti využitím přírodních, ekonomických a sociokulturních odlišností regionů a jejich diferencovaného vnitřního potenciálu. Zároveň bude posílena územní a sociální soudržnost respektováním variability prostorových struktur (sídelní struktura, hierarchie měst, typy venkovských oblastí).

Tento cíl bude realizován prostřednictvím následujících priorit:

- Vyvážený rozvoj regionů** – koncentruje se na zajištění vyváženého a harmonického rozvoje regionů vedoucího ke snižování disparit v socioekonomické úrovni.

- b) **Rozvoj městských oblastí** – spočívá v posilování role měst jako akceleratorů růstu a rozvoje regionů a podpoře revitalizací čtvrtí procházejících úpadkem.
- c) **Rozvoj venkovských oblastí** – cílem je přispět k udržitelnému rozvoji venkovských oblastí.
- d) **Region soudržnosti hl. m. Praha** – smyslem je přispět k udržitelnému rozvoji hl. m. Prahy jako významného centra socioekonomických, kulturních, vzdělávacích, výzkumných a inovačních aktivit.
- e) **Evropská územní spolupráce** – orientuje se na plnohodnotné zapojení regionů ČR do socioekonomických procesů probíhajících v prostoru EU, a to jak na úrovni přeshraniční, tak i nadnárodní a meziregionální spolupráce.

8. Operační programy

Část NSRR, která právem přitahuje nejvíce pozornosti řešitelů projektů = potenciálních žadatelů o pomoc ze strukturálních a Kohezního fondu. Proto ji v tomto reportu věnujeme zvláštní pozornost ve formě **vlastní kapitoly** (viz níže).

9. Zaměření politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její vazba na rozvoj venkova a rybářskou politiku

Zabývá se vymezením podpor mezi politikou hospodářské a sociální soudržnosti, která je financována z evropských strukturálních fondů (**Evropský fond pro regionální rozvoj** a **Evropský sociální fond**) a **Kohezního fondu**, na jedné straně a zásahy financovanými z **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** (EAFRD) a **Evropského rybářského fondu** (EFF) na straně druhé.

Cílem je maximalizace synergických efektů mezi těmito finančními zdroji, eliminace překryvů a odstranění nepokrytých míst.

10. Makroekonomický model

Pozitivní dopad realizace opatření Národního strategického referenčního rámce na národní ekonomiku bude tvořen dvěma v zásadě nezávislými prvky:

- **dominantním prvkem na poptávkové straně ekonomiky**, který je především ovlivněn výdaji strukturálních fondů a Kohezního fondu ve prospěch veřejných a doprovodných soukromých investic,
- **dominantním prvkem na straně nabídky**, který vzniká postupným zvyšováním „zásob“ v infrastruktuře, lidském kapitálu, výzkumu a vývoji, ale rovněž i vlivem prospěšných vedlejších efektů, které budou generovány jak v průběhu realizace NSRR, tak po něm.

Použitý model HCZ 5 HERMIN identifikoval, že NSRR pravděpodobně způsobí ostrý nárůst míry růstu HDP již v roce 2007, prvním roce implementace. V roce 2007 dosahuje odhadovaná míra růstu „s NSRR“ 4,7 %, zatímco míra růstu referenčního scénáře „bez NSRR“ dosahuje 4,3 %, tj. **přírůstek o 0,4 procenta v důsledku NSRR**. Po roce 2007 dojde k dalším významným zvýšením míry růstu v porovnání s referenční úrovní „bez NSRR“. Dalším významným rysem je značný negativní šok míry růstu (v porovnání s referenční úrovní míry růstu „bez NSRR“), ke kterému dojde v roce 2016 (o minus 2,2 %) v důsledku předpokládaného úplného ukončení financování NSRR po 31. prosinci 2015. Po roce 2015 jsou míry růstu „s NSRR“ a „bez NSRR“ téměř totožné.

Je možné rovněž vymežit dopad realizace NSRR na celkovou výši HDP. V tomto případě i zde je kalkulováno s ostrým růstem hladiny HDP v úvodním roce 2007 (nárůst 0,4 %, v porovnání s referenční úrovní „bez NSRR“). Poté dochází k nárůstu hladiny HDP až do ukončení NSRR v roce 2015; tehdy by **hladina HDP měla být o 4,6 % vyšší** než v případě „bez NSRR“.

Obdobné pozitivní efekty lze odhadovat i pro trh práce.

11. Řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Upravuje činnost, vzájemnou spolupráci a odpovědnost jednotlivých orgánů veřejné správy odpovědných za implementaci evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR. Nejdůležitější orgány:

Národním orgánem pro koordinaci NSRR bylo pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), které z tohoto titulu zodpovídá za celkovou koordinaci NSRR a je oficiálním partnerem vůči Evropské komisi pro NSRR.

Roli **Monitorovacího výboru pro NSRR** zajišťuje Řídící a koordinační výbor zřízený MMR.

Pro implementaci pomoci ze strukturálních a Kohezního fondu byl ustaven Českou republikou jediný **Platební a certifikační orgán**, kterým je odbor Národní fond Ministerstva financí.

Důležitou roli v rámci kontrolních mechanismů hraje **Auditní orgán**, jehož výkonem je pověřeno MF - útvar Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu.

Jednotlivé operační programy jsou řízeny tzv. **řídícími orgány**, které představují resortní ministerstva dle zaměření operačního programu: MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MŽP, MD, HI. m. Praha a regionální rady regiony soudržnosti NUTS II.

Běžnou komunikaci se zájemci o dotace z fondů EU zajišťují implementační agentury neboli **zprostředkující subjekty**, což jsou ve většině veřejnoprávní organizace zřizované řídicími orgány.

12. Systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

Definuje systém čerpání finančních prostředků z fondů EU. V novém programovacím období platí, že veškeré prostředky ze strukturálních fondů a Kohezního fondu jsou **integrovány do státního rozpočtu** a mohou být příjemcům předfinancovány ze zdrojů státního rozpočtu. Platební a certifikační orgán následně převádí prostředky z fondů EU do státního rozpočtu. O tom, zda jednotliví zájemci o dotace / řešitelé projektů dostanou dotaci předem nebo až zpětně po realizaci projektu rozhodne řídicí orgán.

V kapitole je též zmíněn **princip spolufinancování**, na základě kterého veřejné prostředky vyplacené ve formě dotací pro každý projekt musí být tvořeny z 85 % z fondů EU – zbývajících 15 % tvoří národní veřejné zdroje ČR. ČR se rozhodla, že bude vztahovat míru spolufinancování pouze k veřejným výdajům.

Veřejné rozpočty ČR budou tedy muset v letech 2007-2015 (2013 + 2 roky) vydat minimálně 4,7 mld. EUR, aby mohla ČR vyčerpat maximální alokaci, kterou bude mít k dispozici pro programové období 2007-2013.

13. Adicionalita pro cíl Konvergence v období 2007-2013

Obsahuje ex-ante ověření adicionality – tj. výchozí úroveň výdajů veřejných prostředků ČR vynakládaných do oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, jež bude dodržována v programovacím období 2007-2013. Výchozím pro stanovení tohoto limitu byly skutečné výdaje veřejných rozpočtů ČR do uvedené oblasti v letech 2004 a 2005, z kterých byl stanoven průměr za oba roky. **Ověřování adicionality** je prováděno pro regiony NUTS II spadající pod cíl Konvergence, tj. za celou ČR bez regionu soudržnosti NUTS II Praha.

14. Ex-ante hodnocení NSRR

Kapitola se zabývá popisem ex-ante hodnocení Národního referenčního strategického rámce. Ačkoliv mají hodnotitelé (na základě výběrového řízení byla vybrána firma Berman Group – služby ekonomického rozvoje s.r.o.) několik výhrad, jako hlavní jsou jmenovány tyto:

- **regionální rozměr intervencí tematických operačních programů**, který je požadován a předpokládán v NSRR, není adekvátně zohledněn v tematických operačních programech,
- **není jasný mechanismus pro koordinaci intervencí z různých OP** a pro zajištění synergie mezi různými intervencemi z OP.

15. Posouzení vlivů NSRR na životní prostředí

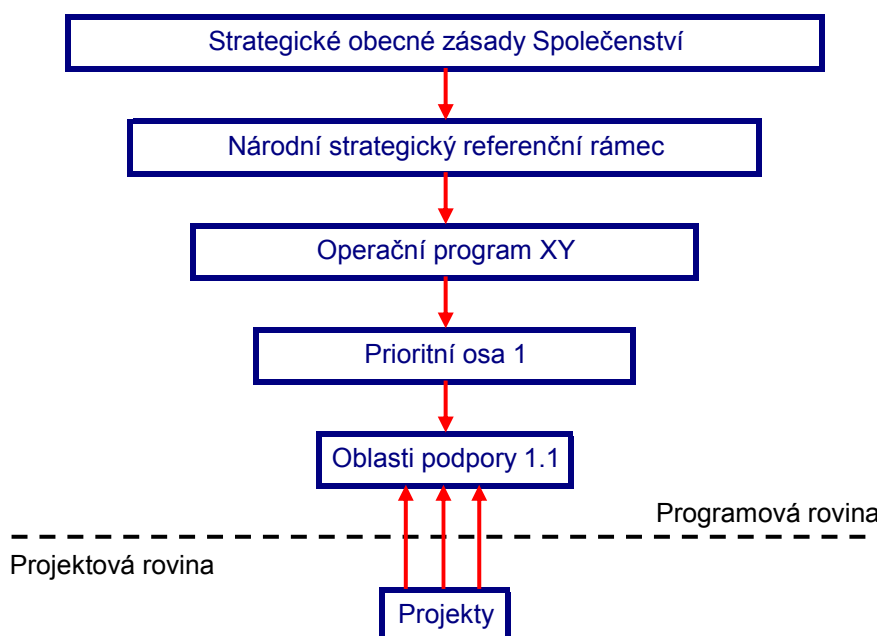
Požadované vypracování tzv. SEA (**Strategic Environmental Assessment**) je upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Zpracovatel SEA navrhnul na základě posouzení vlivů NSRR na životní prostředí souhlasné stanovisko za současného stanovení několika drobných podmínek, které jsou v kapitole uvedeny.

Struktura operačních programů

Všechny operační programy mají společnou strukturu:

- **úvod**
- **zdůvodnění potřeby programu** – analýza současné sociální a ekonomické situace v dané oblasti,
- **popis strategie** zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definice cílů operačního programu, vazba na ostatní operační programy, vztah k horizontálním tématům,
- **konkretizace zaměření operačního programu** – prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů realizovatelných v rámci dané oblasti podpory, vymezení příjemců podpory, monitorovací indikátory apod.,
- **finanční zajištění programu**, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy,
- **popis řízení operačního programu** – role institucí zapojených do řízení programu, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita,
- **přílohy**.

Jak jsou operační programy zařazeny do soustavy strategických dokumentů?

V období 2007-2013 bude v ČR využíváno 24 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky HSS:

Cíl Konvergence

Spočívá v podpoře růstu a vytváření pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech a regionech. Zahnutý budou **regiony s HDP na hlavu menším než 75 % průměru EU** a dočasná podpora (do roku 2013) bude poskytována tzv. phasing-out regionům, kde byl HDP na obyvatele nižší než 75 % hodnoty v EU-15 (ukazatel HDP na hlavu vztažený k průměru zde stoupl díky statistickému efektu rozšíření EU).

Tento cíl bude realizován prostřednictvím osmi tematických operačních programů:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost

- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

a sedmi regionálních operačních programů (ROP):

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Je určen pro kohezní **podporu mimo nejméně rozvinuté regiony** (definované ukazatelem HDP/cap pod 75 % průměru EU) a cílem je pomoci jim vypořádat se s rapidními ekonomickými či sociálními změnami, globalizací a přechodem na znalostní společnost. Obsahuje i pomoc pro tzv. phasing in regiony, což jsou regiony bývalého cíle číslo 1, které díky svému hospodářskému pokroku nemohou být zařazeny do současného cíle Konvergence.

Tento cíl bude realizován prostřednictvím těchto dvou programů:

- **OP Praha Konkurenceschopnost**
- **OP Praha Adaptabilita**

Část alokace Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost bude využita také prostřednictvím operačních programů Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a Technická pomoc na podporu celonárodních systémových intervencí.

Cíl Evropská územní spolupráce

Jedná se o **stimulaci regionální spolupráce na přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní úrovni** za účelem nalezení společného řešení problémů jako jsou rozvoj měst, venkova a přímořských území, rozvoj ekonomických vztahů a vytváření sítí malých a středních podniků.

Cíl bude realizován prostřednictvím sedmi OP:

a) přeshraniční spolupráce:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko

b) mezinárodní spolupráce:

- OP Meziregionální spolupráce – pro subjekty ze všech států EU, Norska a Švýcarska

c) nadnárodní spolupráce:

- OP Nadnárodní spolupráce – pro subjekty z ČR, Rakouska, Polska, části Německa, Maďarska, Slovinska, Slovenska, části Itálie a z nečlenských zemí z části Ukrajiny

Operační programy, vazby priorit NSRR na prioritní osy OP

Priorita NSRR	Operační program	Prioritní osa OP
I. strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika		
Konkurenceschopný podnikatelský sektor	OP Podnikání a inovace	Vznik firem Rozvoj firem Prostředí pro podnikání a inovace Služby pro rozvoj podnikání
	OP Lidské zdroje a zaměst.	Adaptabilita
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora rozvoje znalostní ekonomiky
Podpora kapacit VaV	OP Výzkum a vývoj pro inovace	Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání
	OP Podnikání a inovace	Inovace
	OP Vzdělání pro konkur.	Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora rozvoje znalostní ekonomiky
Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	Regionální OPy	Rozvoj ČR
	Integrovaný OP	Národní podpora cestovního ruchu
II. strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost		
Vzdělávání	OP Vzdělání pro konkur.	Počáteční vzdělávání Další vzdělávání Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
	OP Výzkum a vývoj pro in.	Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání
	OP Praha - Adaptabilita	Modernizace počátečního vzdělávání
	OP Lidské zdroje a zaměst.	Adaptabilita
	Regionální OPy	Podpora fyzické infrastruktury do vzdělávání v regionech
Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti	OP Lidské zdroje a zaměst.	Adaptabilita Aktivní politiky trhu práce Mezinárodní spolupráce
	Integrovaný OP	Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora rozvoje znalostní ekonomiky
	OP Vzdělání pro konkur.	Počáteční vzdělávání Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Posilování sociální soudržnosti	OP Lidské zdroje a zaměst.	Sociální integrace a rovné příležitosti
	Integrovaný OP	Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora vstupu na trh práce
Rozvoj informační společnosti	Integrovaný OP	Modernizace veřejné správy
	OP Lidské zdroje a zaměst.	Veřejná správa a veřejné služby Aktivní politiky trhu práce
	OP Vzdělání pro konkur.	Další vzdělávání
	OP Podnikání a inovace	Prostředí pro podnikání a inovace Služby pro rozvoj podnikání
	OP Výzkum a vývoj pro in.	
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora rozvoje znalostní ekonomiky
Smart Administration	OP Lidské zdroje a zaměst.	Veřejná správa a veřejné služby
	Integrovaný OP	Modernizace veřejné správy Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb Národní podpora územního rozvoje
III. strategický cíl: Atraktivní prostředí		
Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí	OP Životní prostředí	Zlepšování vodohosp. infrastruktury a snižování rizika povodní Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí Udržitelné využívání zdrojů energie

		Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraň. starých ekologických zátěží Omezování průmysl. znečištění a snižování environmentálních rizik Zlepšování stavu přírody a krajiny Rozvoj infrastr. pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
	OP Podnikání a inovace	Efektivní energie
Zlepšení dostupnosti dopravou	OP Doprava	Modernizace železniční sítě TEN-T Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T Modernizace železniční sítě mimo TEN-T Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitroz. vodní dopravy
IV. strategický cíl: Vyvážený rozvoj území		
Vyvážený rozvoj regionů	Regionální OPy	Doprava, Dopravní infrastruktura, Dostupnost, Obslužnost Veřejná doprava (obnova vozového parku)
	Integrovaný OP	Národní podpora územního rozvoje
Rozvoj městských oblastí	Regionální OPy	
	Integrovaný OP	Národní podpora územního rozvoje
Rozvoj venkovských oblastí	Regionální OPy	
	Integrovaný OP	Národní podpora územního rozvoje
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – hl.m. Praha	OP Doprava	Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze
	OP Praha – Konkurenceschopnost	Dostupnost a prostředí Inovace a podnikání
	OP Praha - Adaptabilita	Podpora rozvoje znalostní ekonomiky Podpora vstupu na trh práce Modernizace počátečního vzdělávání
Územní spolupráce	OP ČR – Polsko OP ČR – SR OP ČR – Sasko OP ČR – Rakousko OP ČR – Bavorsko OP meziregionální spol. OP nadnárodní spolupráce	

Zdroj: NSRR

Příspěvek EU na jednotlivé OP v mil. EUR (běžné ceny)

Operační program	mld. €
OP Podnikání a inovace	3 041
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 071
OP Životní prostředí	4 918
OP Doprava	5 774
Integrovaný operační program	1 553
Regionální operační programy	4 659
ROP Střední Čechy	559
ROP Jihozápad	620
ROP Severozápad	746
ROP Jihovýchod	704
ROP Severovýchod	656
ROP Moravskoslezsko	716
ROP Střední Morava	657
OP Technická pomoc	244
OP Zaměstnanost a lidské zdroje	1 812
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 812
Celkem cíl Konvergence	25 884
OP Praha Konkurenceschopnost	235

Integrovaný operační program	29
OP Technická pomoc	4
OP Praha Adaptabilita	108
OP Zaměstnanost a lidské zdroje	26
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	17
Celkem cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	419
5x OP přeshraniční spolupráce	352
OP Nadnárodní spolupráce a OP Mezuregionální spolupráce	37
Celkem cíl Evropská územní spolupráce	390
CELKEM	26 692

Zdroj: NSRR

Jednotlivé operační programy

Operační program Podnikání a inovace

Globálním cílem programu je zvýšit do konce programového období konkurenceschopnost ČR a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy. Toho by mělo být v OP PI dosaženo výraznou podporou inovací, úzkým propojením oblastí vývoje a výzkumu s podnikovou sférou.

Řídícím orgánem OP je MPO.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Vznik firem
Prioritní osa 2 – Rozvoj firem
Prioritní osa 3 – Efektivní energie
Prioritní osa 4 – Inovace
Prioritní osa 5 – Prostředí pro podnikání a inovace
Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání
Prioritní osa 7 – Technická pomoc

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Globálním cílem programu je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu zajišťujícího růst, konkurenceschopnost a vytváření pracovních míst v regionech tak, aby se ČR stala evropsky významným místem koncentrace těchto aktivit prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a dalších relevantních subjektů.

Řídícím orgánem OP je MŠMT.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje
Prioritní osa 2 – Rozvoj kapacit pro spolupráci veř. sektoru se soukromým ve V&V
Prioritní osa 3 – Posilování kap. VŠ pro terc. vzděl.
Prioritní osa 4 – Technická pomoc

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Globálním cílem programu je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR. Cíle bude dosaženo prostřednictvím zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, prostřednictvím dalšího vzdělávání, zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti, posílení integrace ohrožených osob, posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb.

Řídícím orgánem OP je MPSV.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Adaptabilita
Prioritní osa 2 – Aktivní politiky trhu práce
Prioritní osa 3 – Sociální integrace a rovné příležit.
Prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby
Prioritní osa 5 – Mezinárodní spolupráce
Prioritní osa 6 – Technická pomoc

Prioritní osy 2,4,5 a 6 budou doplněny o finanční příspěvek z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, aby mohly být tyto aktivity podporovány na celém území, tj. včetně hl. m. Prahy.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Globálním cílem programu je rozvoj otevřené, flexibilní a soudržné společnosti a posílení konkurenceschopnosti ekonomiky ČR prostřednictvím partnerské spolupráce vedoucí ke zkvalitnění a modernizaci systémů vzdělávání v rámci komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.

Řídícím orgánem OP je MŠMT.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání
Prioritní osa 2 – Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Prioritní osa 3 – Další vzdělávání
Prioritní osa 4 – Systémový rámec celoživ. učení
Prioritní osa 5 – Technická pomoc

Prioritní osy 4 a 5 budou doplněny o finanční příspěvek z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, aby mohly být tyto aktivity podporovány na celém území, tj. včetně hl. m. Prahy.

Operační program Životní prostředí

Globálním cílem programu je ochrana a zlepšování kvality ŽP jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví obyvatel státu a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci a investice.

Řídícím orgánem OP je MŽP.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
Prioritní osa 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
Prioritní osa 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie
Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
Prioritní osa 5 - Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik
Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny
Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
Prioritní osa 8 – Technická pomoc

Operační program Doprava

Globálním cílem programu je zlepšení dostupnosti dopravou. Bude naplňován v těchto druzích dopravy: železniční, silniční (v majetku státu: dálnice a silnice I. třídy), vnitrozemské vodní, multimodální a investicemi do ekologické městské dopravy.

Řídícím orgánem OP je MD.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Modernizace železniční sítě TEN-T
Prioritní osa 2 – Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T
Prioritní osa 3 – Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T
Prioritní osa 4 – Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T
Prioritní osa 5 – Modernizace a rozvoj praž. metra a syst. řízení sil. dopravy v hl. m. Praze
Prioritní osa 6 – Podpora multimodální nákl. přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy
Prioritní osa 7 – Technická pomoc

Integrovaný operační program

Globálním cílem programu je zefektivnění činností a procesů v oblasti veřejné správy, veřejných služeb a územního rozvoje prostřednictvím modernizace technického zázemí, jako předpokladu pro vytvoření moderní občanské společnosti a zvýšení konkurenceschopnosti regionů a ČR jako celku.

Řídícím orgánem IOP je MMR.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Modernizace veřejné správy
Prioritní osa 2 – Zavádění ICT v územní veř. správě
Prioritní osa 3 – Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb
Prioritní osa 4 – Národní podpora cestovního ruchu
Prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje
Prioritní osa 6 – Technická pomoc

Prioritní osy 1, 4 a 6 budou doplněny o finanční příspěvek z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, aby mohly být tyto aktivity podporovány na celém území, tj. včetně hl. m. Prahy.

Regionální operační programy

Globální cíl regionálních OP se zaměřuje na urychlení rozvoje regionů ČR, na zvýšení jejich konkurenceschopnosti a atraktivitu pro investice a na posílení kvality života obyvatel, při respektování vyváženého a udržitelného rozvoje regionů vycházejícího z využití jejich potenciálu.

Řídícími orgány jsou regionální rady jednotlivých regionů soudržnosti.

ROPy	Prioritní osy
ROP NUTS II Jihozápad	Prioritní osa 1 - Dostupnost center
	Prioritní osa 2 - Stabilizace a rozvoj měst a obcí
	Prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu
	Prioritní osa 4 – Technická pomoc
ROP NUTS II Jihovýchod	Prioritní osa 1 – Dostupnost dopravy
	Prioritní osa 2 – Rozvoj udržitelného cest. ruchu
	Prioritní osa 3 – Udržitelný rozvoj měst a venk. sídel
	Prioritní osa 4 – Technická pomoc
ROP NUTS II Střední Morava	Prioritní osa 1 – Doprava
	Prioritní osa 2 – Integrovaný rozvoj a obnova regionu
	Prioritní osa 3 – Cestovní ruch
	Prioritní osa 4 – Technická pomoc
ROP NUTS II Severozápad	Prioritní osa 1 – Regenerace a rozvoj měst
	Prioritní osa 2 – Integrovaná podpora míst. rozvoje
	Prioritní osa 3 – Dostupnost a dopravní obslužnost
	Prioritní osa 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu
	Prioritní osa 5 – Technická asistence
ROP NUTS II Severovýchod	Prioritní osa 1 - Rozvoj dopravní infrastruktury
	Prioritní osa 2 - Rozvoj městských a venk. oblastí
	Prioritní osa 3 - Cestovní ruch
	Prioritní osa 4 - Rozvoj podnikatelského prostředí
	Prioritní osa 5 - Technická pomoc
ROP NUTS II Moravskoslezsko	Prioritní osa 1 – Reg. infrastruktura a dostupnost
	Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu
	Prioritní osa 3 – Rozvoj měst
	Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova
	Prioritní osa 5 - Technická pomoc
ROP NUTS II Střední Čechy	Prioritní osa 1 – Doprava
	Prioritní osa 2 - Cestovní ruch
	Prioritní osa 3 - Integrovaný rozvoj území
	Prioritní osa 4 - Technická pomoc

Operační program Technická pomoc

Cílem programu je zajišťovat aktivity, které podporují efektivitu řízení NSRR jeho kontrolu, monitorování a evaluaci realizace NSRR. Zahnuty budou aktivity hospodářské politiky a politiky sociální koheze v České republice a aktivity, které jsou spojeny s využitím prostředků SF a FS, což vyžaduje jednotný přístup na národní úrovni.

Řídícím orgánem OP je MMR.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Řízení NSRR
Prioritní osa 2 – Monitorování NSRR
Prioritní osa 3 – Administrativní kapacita
Prioritní osa 4 – Publicita a informovanost

Všechny prioritní osy budou doplněny o finanční příspěvek z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, aby mohly být tyto aktivity podporovány na celém území, tj. včetně hl. m. Prahy.

Operační program Praha – Konkurenceschopnost

Globálním cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU prostřednictvím odstranění rozvojových bariér a slabin regionu, zkvalitněním městského prostředí, zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvinutím inovačního potenciálu města.

Řídícím orgánem OP je hl. m. Praha.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Dostupnost a prostředí
Prioritní osa 2 – Inovace a podnikání
Prioritní osa 3 – Technická pomoc

Operační program Praha – Adaptabilita

Globálním cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. Naplnění cíle přispěje k posílení udržitelného socioekonomického rozvoje regionu a zvýšení významu Prahy ve středoevropském prostoru v porovnání s ostatními metropolemi členských států.

Řídícím orgánem OP je hl. m. Praha.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Podpora rozv. znalostní ekonomiky
Prioritní osa 2 – Podpora vstupu na trh práce
Prioritní osa 3 – Moderniz. počátečního vzdělávání
Prioritní osa 4 – Technická pomoc

OP Česká republika – Svobodný stát Bavorsko

Globálním cílem programu je další rozvoj česko-bavorského příhraničí jako společného a perspektivního životního, přírodního a hospodářského prostoru, posílení konkurenceschopnosti česko-bavorské příhraniční oblasti a zlepšení udržitelnosti životních podmínek pro její obyvatele.

Řídícím orgánem OP je Bavorské státní ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie. Národním orgánem pro koordinaci aktivit operačního programu je MMR.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Hospod. rozvoj, lidské zdroje a sítě
Prioritní osa 2 – Rozvoj území a životního prostředí

OP Česká republika – Svobodný stát Sasko

Globálním cílem programu je realizace přeshraničních hospodářských, sociálních a ekologických aktivit prostřednictvím společných strategií podporujících udržitelný teritoriální rozvoj.

Řídícím orgánem OP je Saské státní ministerstvo hospodářství a práce. Národním orgánem pro koordinaci aktivit operačního programu je MMR.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Rozvoj společenských rámcových podmínek v dotačním území
Prioritní osa 2 – Rozvoj hospodářství a cest. ruchu
Prioritní osa 3 – Zlepšení situace přírody a ŽP
Prioritní osa 4 – Technická pomoc

OP Česká republika – Rakousko

Globálním cílem programu je rozšíření a prohloubení spolupráce v přeshraničním regionu a podpora udržitelného ekonomického rozvoje přeshraničního regionu formou odstraňování existujících bariér a posilování celkového rozvojového potenciálu území.

Řídícím orgánem OP je Úřad spolkové vlády Dolního Rakouska. Národním orgánem pro koordinaci aktivit operačního programu je MMR.

Prioritní osy OP
Prioritní osa 1 – Socioekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer know-how
Prioritní osa 2 – Regionální dostupnost a udrž. rozvoj
Prioritní osa 3 – Technická pomoc

OP Česká republika – Slovenská republika

Globálním cílem programu je růst koheze a konvergence přeshraničního regionu. Vytvářet funkční síť spolupracujících autorit s cílem podporovat udržitelný, integrovaný ekonomický, environmentální, sociální a kulturní integrovaný rozvoj přeshraničního regionu prostřednictvím zlepšení dostupnosti, rozvoje informatizace, turismu, zachováním a rozvojem kulturních tradic.

Prioritní osy OP

Prioritní osa 1 – Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje regionu a spolupráce

Prioritní osa 2 – Rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí

Prioritní osa 3 – Technická pomoc

Řídícím orgánem OP je Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky. Národním orgánem pro koordinaci aktivit operačního programu je MMR.

OP Česká republika – Polská republika

Globálním cílem programu je podpora socioekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel.

Řídícím orgánem OP je MMR.

Prioritní osy OP

Prioritní osa 1 – Posilování dopravní dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik

Prioritní osa 2 – Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu

Prioritní osa 3 – Podp. spolupr. místních společenství

Prioritní osa 4 – Technická pomoc

Operační program nadnárodní spolupráce

Program se zaměří na zlepšení konkurenceschopnosti střední Evropy prostřednictvím vytvoření a posílení stávajících opatření a struktur v oblasti inovace a dostupnosti, dále na zlepšení sociální a environmentální udržitelnosti díky zlepšení kvality životního prostředí a rozvoji atraktivních měst ve střední Evropě.

Řídící orgán pro nadnárodní spolupráci bude umístěn mimo území ČR. Národním koordinátorem nadnárodní spolupráce v ČR je MMR.

Operační program meziregionální spolupráce

Globálním cílem programu je zlepšit efektivitu politiky regionálního rozvoje v oblastech inovace, znalostní ekonomiky, životního prostředí a ochrany před riziky prostředky meziregionální spolupráce.

Řídící orgán pro meziregionální spolupráci bude umístěn mimo území ČR. Národním koordinátorem meziregionální spolupráce v ČR je MMR.

Stav vyjednávání

Na konci února česká vláda schválila Národní strategický referenční rámec i poslední z operačních programů – IOP – ve verzích určených k vyjednávání z Evropskou komisí. Dne 5. března byl NSRR předán Evropské komisi a **začalo formální vyjednávání** jeho podoby.

V polovině března byl vládou nominován **vyjednávací tým**, v jehož čele stál městek ministra pro místní rozvoj Milan Půček. První oficiální kolo vyjednávání podoby NSRR se uskutečnilo v Bruselu v polovině dubna a po něm následovalo několik dalších více či méně formálních setkání. Klíčové rozhodnutí padlo 27. července, Evropská komise vydala rozhodnutí o přijetí NSRR, čímž byl proces vyjednávání tohoto dokumentu ukončen.

Paralelně k vyjednávání o NSRR byly s Komisí probírány i jednotlivé operační programy. Přitom platí pravidlo, že nejprve musí být ze strany Komise schválen NSRR, který definuje celou strukturu OP, a až po té jednotlivé operačních programy. Také proto žádný z **operačních programů dosud nebyl schválen**.

Podle informací médií by nejdříve, a to již v září, mohly být schváleny operační programy financované z Evropského sociálního fondu:

- **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**
- **OP Lidské zdroje a zaměstnanost**
- **OP Praha – Adaptabilita**

Dobře se vyvíjí i projednávání objemově největšího **Operačního programu Doprava** a **OP Průmysl a podnikání**. Naopak jako poslední bude zřejmě schválen **OP Technická pomoc**, z kterého se financují náklady implementace strukturální a kohezní politiky EU v ČR.

Nicméně řídicí orgány OP v případě „bezproblémových“ opatření, u kterých předpokládají, že budou Evropskou komisí hladce schválena, **mohou již vypisovat výzvy k předkládání žádostí o podporu**. Žádosti s projektovými záměry jsou shromažďovány příslušnými implementačními agenturami a jsou připraveny na jejich rychlé schvalování hodnotícími komisemi až Komise posvětlí daný operační program.

Do poloviny srpna sebraly odvahu pouze tři řídicí orgány, jenž již vypsaly výzvy k předkládání žádostí o podporu pro vybrané priority těchto operačních programů:

- **Ministerstvo průmyslu a obchodu** – OP Podnikání a inovace
- **Ministerstvo dopravy** – OP Doprava
- **Ministerstvo životního prostředí** – OP Životní prostředí

Komisařka Danuta Hübnerová, která má v Evropské komisi politiku hospodářské a sociální soudržnosti na starosti, by ráda celé vyjednávání ukončila do konce roku. Podle některých zasvěcených zdrojů se však může schvalování posledních operačních programů **protáhnout přes konec letošního roku**. V tom případě hrozí, že jejich alokace na letošní rok zůstane nevyužita a propadne. Lze tomu zabránit tak, že řídicí orgány opožděných OP na základě vyhlášených výzev vyberou projekty a ty se začnou ještě letos realizovat. Poté poběží tříletá lhůta (tzv. N+3 pravidlo), kdy může dotace vyčerpat (od roku 2011 pouze dvouletá lhůta – N+2). Rizikem je, že finálně dojednaná podoba těchto operačních programů se nakonec může lišit od té, za jakých byly projekty vybrány.

Ani ukončení jednání o operačních programech však ještě neznamená úplné dokončení celého procesu. Odpovědní úředníci se musí postarat i o **správné zavádění a administraci programů**, jinak hrozí, že část peněz bude muset země vrátit.

Alokace strukturální pomoci Evropské unie na celé programovací období 2007 až 2013 představuje 26,69 miliard euro v běžných cenách. Oproti předchozímu období 2004–2006 se jedná každý rok **o zhruba čtyřnásobně více finančních prostředků**. Česká republika tak má díky masivní pomoci z EU neopakovatelnou příležitost akcelarovat svůj socioekonomický rozvoj a dále zvýšit úroveň ekonomiky i kvalitu života.

Pevně věříme, že odpovědné orgány veřejné správy se dostatečně poučily z chyb v implementaci pomoci z fondů EU v minulém programovacím období, žadatelé o dotace předloží dostatečný počet kvalitních projektů a tato **historická šance nebude promarněna**. Kvalitně zpracovaný Národní strategický referenční rámec pro to vytvořil dostatečné předpoklady. Doufejme, že nezůstanou pouze na papíře.